

Declassified to Public
12 April 2013

no/n: ០ 130/11

នៅចំពោះមុខការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស

ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក ឆួន ជា

ដាក់ជូន: សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ:

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ កសល

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification):
07 / 09 / 2009

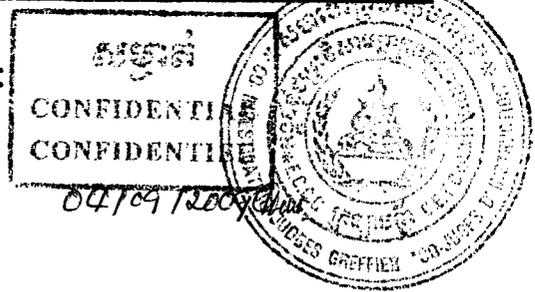
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: Uch Arun

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception):
11 / 09 / 2009

ម៉ោង (Time/Heure): 15:00

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: SAMN RADA

សាធារណៈ

សំណើទី ១៥ ស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបអង្កេត

ដាក់ដោយ:

សហមេធាវីរបស់លោក ឆួន ជា

លោក សុន អរុណ

លោក Michiel PESTMAN

លោក Victor KOPPE

លោក Andrew IANUZZI

Jasper PAUW

លោក ព្រំ ផល្លា

ធ្វើជូន:

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

អ្នកស្រី ជា លាង

លោក Robert PETIT

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

I. សេចក្តីផ្តើម

- 1. អនុលោមទៅតាមវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក (“វិធានផ្ទៃក្នុង”) មេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមដាក់សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនេះ ទៅការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (“កសចស”)។

II. ប្រវត្តិអង្គហេតុ

- 2. នៅក្នុងដីកាសម្រេចចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩ (“ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម”) កសចស បានប្រកាសជាសាធារណៈពីចេតនារបស់ខ្លួនក្នុងការសំអាងលើភស្តុតាងដែលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ប្រហែលសម្រាប់ការចង់រកឱ្យឃើញចំពោះខ្លឹមសារនៃចម្លើយសារភាព ដើម្បីគាំទ្រដល់ការចោទប្រកាន់ដែលស្នើឡើងដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា (“កសព”) ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ជនត្រូវចោទដទៃទៀតនៅ អវតក¹ ។ គួរឱ្យកត់សំគាល់ផងដែរ កសចស បានសម្រេចថា ខ្លួនមានសមត្ថភាពវាយតម្លៃ “មួយករណីម្តងៗ” លើតម្លៃផ្នែកនីតិបច្ចេកវិទ្យារបស់ព័ត៌មានដែលមិនអាចជឿទុកចិត្តបានបែបនេះ²។ មុនការប្រកាសដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក

¹ ឯកសារ D-130/8 “ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម” ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩ ERN 00355926-00355933។

² ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមកឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម កថាខណ្ឌទី ២៨ ERN 00355926-00355933 (“ផ្ទុយទៅវិញ បញ្ហានៃភាពដែលអាចគួរជឿទុកចិត្តបាន នឹងកើតមានប្រសិនបើយើងចង់រកឱ្យឃើញខុសត្រូវចំពោះខ្លឹមសារនៃចម្លើយសារភាពនោះ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមានការយល់ដឹងច្បាស់លាស់អំពីតម្លៃ ដែលមិនគួរឱ្យជឿជាក់បានរបស់ភស្តុតាងដែលទទួលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ។ ផ្ទុយទៅវិញ ក្រៅពីចំណុចដែលថា ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងចម្លើយសារភាពទាំងនោះ ត្រូវបានទទួលដោយការធ្វើទារុណកម្ម ត្រឹមដំណាក់កាលនេះ យើងអាចត្រឹមតែធ្វើការអះអាងថា មិនមានព័ត៌មានណាមួយ ដែលបានបង្ហាញពីការពិតនៅក្នុងចម្លើយសារភាពទាំងនោះនៅឡើយទេ។ ការវាយតម្លៃអំពីភាពដែលអាច គួរឱ្យជឿទុកចិត្តបាន បន្ទាប់ពីការបិទពីការស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ គឺនៅពេលដែលសំណុំរឿងពេញលេញគ្រប់គ្រាន់។ ដូចគ្នានឹងភស្តុតាងទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងដែរ ភាពអាចគួរឱ្យជឿជាក់បាននៃចម្លើយសារភាព នឹងត្រូវបានវាយតម្លៃ មួយករណីម្តងៗ។ សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា ដោយយោងលើប្រភេទនៃភស្តុតាងទាំងនេះ និងមធ្យោបាយដែលវាទទួលបាន សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនឹងពិចារណាយកឯកសារទាំងនេះមកធ្វើជាភស្តុតាងដោយសារប្រយ័ត្នប្រយ័ត្នបំផុត”)។

ឬដែលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ក្រុមការពារក្តី អៀង សារី បានស្នើសុំនូវព័ត៌មានជាក់លាក់ ទាក់ទងនឹងនិយមន័យ ការកំណត់ ការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងរបស់ កសចស និងការលាតត្រដាង ភស្តុតាងដែលបានមកដោយ ឬដែលបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម^៣ ។ មកដល់ពេលនេះ ពុំមានការ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ អៀង សារី ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ហើយក៏ពុំមាន ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើដែលបានចោទសួរនៅក្នុងសំណើនេះ (ដោយផ្ទាល់ ឬបែបណានោះ) ដោយ ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ដែរ^៤។ បច្ចុប្បន្ននេះ ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមក ដោយការធ្វើទារុណកម្ម ស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ^៥។

- 3. នៅក្នុងដីកាលើកមុនចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ (“ដីកា SMD”) អនុលោមទៅតាម “គោល ការណ៍គ្រប់គ្រាន់” កសចស លើកឡើងជាសាធារណៈថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចបញ្ចប់ កិច្ចស៊ើបសួររបស់[ខ្លួន] នៅពេលដែល[សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត]សំដែងការជឿជាក់ថា មាន ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ដាក់បន្ទុកទៅលើ នួន ជា និងជនត្រូវចោទដទៃទៀត^៦។ ម្យ៉ាងទៀត កសចស ចង្អុលបង្ហាញថា “ករណីយកិច្ចមិនលំអៀង” របស់ខ្លួនមិនបានដាក់កាតព្វកិច្ចជាវិជ្ជមាន ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនោះទេ^៧ ហើយភស្តុតាងដោះបន្ទុកបែបនេះដែលខ្លួនអាចនឹងស្វែងរក ដែលសន្មតថាជាបញ្ហាធន្តានុសិទ្ធិ

³ ឯកសារ D-130/7 លិខិតរបស់ក្រុមការពារក្តី អៀង សារី ទៅ កសចស ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩ (“សំណើរបស់ អៀង សារី”), ERN 00352184–00352185 ។
⁴ សូមកត់សំគាល់ថា ក្រុមការពារក្តី អៀង សារី បានគូសបញ្ជាក់នាពេលថ្មីៗនេះ អំពីសំណួរដែលបានចោទសួរនៅក្នុងសំណើ របស់ខ្លួន។ សូមមើលឯកសារ D-130/7/2 លិខិតរបស់ក្រុមការពារ អៀង សារី ទៅកសចស ចុះថ្ងៃទី ៧ ខែ សីហា ២០០៩, ERN 00360855–00360856 ។
⁵ សូមមើលឯកសារ D-130/9 “សេចក្តីជូនដំណឹងពីការប្តឹងបឋមណ៍” ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែ សីហា ២០០៩, ERN 00357068– 00357071 ។
⁶ ឯកសារ D-164/2 “កថាខណ្ឌទី ៦ នៃដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុង ប្តឹងផ្អាកឯកសាររួម (SMD) ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ មិថុនា ២០០៩, ERN 00343273 (បញ្ជាក់បន្ថែម) ។
⁷ កថាខណ្ឌទី ១៥ នៃដីកា SMD, ERN 00343277 ។

ត្រូវតែរណបទៅនឹង “សេចក្តីតម្រូវសម្រាប់ការជំនុំជម្រះក្តីនៅ ក្នុងពេលវេលាសមស្របមួយ”^៨ ។
បច្ចុប្បន្ននេះ ដីកា SMD ស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ^៩ ។

- 4. កសចស បានដំណើរការកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួនអស់រយៈពេលជិតពីរ(២)ឆ្នាំកន្លងមកហើយ ដោយមិនបានលាតត្រដាងព័ត៌មានណាមួយទៅភាគីនានា ទាក់ទងនឹង: “ច្បាប់នីតិវិធីដែលអនុវត្តដោយ [កសចស] និងអ្នកស៊ើបសួរ[របស់ខ្លួន], ផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រទូទៅរបស់ កសចស, លក្ខណៈសម្បត្តិ និងបទពិសោធន៍របស់អ្នកស៊ើបសួររបស់ កសចស និង បទដ្ឋានប្រតិបត្តិការនីតិវិធីរបស់ពួកគេ” ឬ “ការស្វែងរក និង ការវិភាគលើភស្តុតាងដោះបន្ទុកដោយ កសចស”^{១០} ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ផ្ទៃផ្តាច់នៃកិច្ចស៊ើបសួររបស់ កសចស ដែលបង្កើតបានឯកសាររាប់ពាន់សន្លឹក បានដាក់បញ្ចូលដោយគ្រួសារទៅក្នុងសំណុំរឿង។ អាស្រ័យហេតុនេះ វាបង្កើតបានជាការភាន់ច្រឡំដោយសារការលាយឡំបញ្ចូលគ្នានៃឯកសារ ហើយការរៀបចំឯកសារទៀតសោតក៏ពិបាកយល់ដែរ។

III. ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ

- 5. មេធាវីការពារក្តី សូមដាក់បញ្ចូលសារណាដែលមាននៅក្នុងសំណើមុនរបស់ខ្លួន សម្រាប់ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនេះ។
- 6. លើសពីនេះទៅទៀត យោងទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀង និងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អវតក លោក ឆួន ជាមានសិទ្ធិ “ទទួលបានពេលវេលា និងមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីត្រៀមរៀបចំការពារខ្លួន[...]"^{១១}។ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប គឺជាស្ថាប័នមួយដែលត្រូវបាន កសចស យកយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការ

⁸ កថាខណ្ឌទី ១០ នៃដីកា SMD, ERN 00343274 ។

⁹ សូមមើលឯកសារសាធារណៈ: D-164-3-1 “បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលបានបដិសេសធន់លើរូមរបស់មេធាវីការពារក្តី ស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្នាំងផ្ទុកឯកសាររួម ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩, ERN 00354919–00354925 ។ ឯកសារសាធារណៈ: D-164-3-1 “បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍រួមរបស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទៅលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្នាំងផ្ទុកឯកសាររួម ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩, ERN 00351611–00351624 ។

¹⁰ ឯកសារ D-171 “កថាខណ្ឌទី ៧ នៃសំណើលើកទី៣ របស់ អៀង សារី ស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩, ERN 00330822 ។

¹¹ មាត្រា ១៣(១) នៃព្រមព្រៀង។ មាត្រា ៣៥(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អវតក។

នេះមកសំអាងកាលពីមុននោះ បានផ្តល់នូវការបកស្រាយទូលំទូលាយមួយចំពោះទស្សនៈនៃ “ការ
មានពេលវេលា និងមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់”។

តុលាការរំលឹកឡើងវិញថា មាត្រា ៦(៣)(ខ) ធានាឱ្យជនជាប់ចោទ “មានពេលវេលា និង មធ្យោ
បាយ គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការរៀបចំការពារខ្លួន” ដែលបញ្ជាក់ន័យថា កិច្ចការពារខ្លួនជាចម្បង
ក្នុងនាមឱ្យជនជាប់ចោទ អាចរួមមានអ្វីៗទាំងអស់ដែល “ចាំបាច់” ដើម្បីរៀបចំ ខ្លួន នៅក្នុង
សវនាការលើអង្គហេតុ។ ជនជាប់ចោទត្រូវតែមានឱកាសរៀបចំការពារខ្លួន តាមមធ្យោបាយ
សមស្រប និងមិនត្រូវមានការហាមឃាត់ចំពោះលទ្ធភាពដាក់ជូននូវរាល់ការជំទាស់តវ៉ាទាក់ទង
ទៅនឹងការការពារខ្លួននៅចំពោះមុខសាលាដំបូង និងដែលជះឥទ្ធិពលដល់លទ្ធផលនៃដំណើរការ
នីតិវិធីនោះទេ។ បន្ថែមលើនេះទៅទៀត លទ្ធភាពទទួលបានរបស់ជនណាម្នាក់ដែលទទួលបានការ
ចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌនោះ គឺរួមបញ្ចូលទាំងឱកាសទទួលបានការយល់ដឹង ដើម្បីគោល
បំណងនៃការរៀបចំ ការការពារខ្លួន រួមជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេត ដែលបានធ្វើឡើង
នៅទូទាំងដំណាក់កាលនៃ ដំណើរការនីតិវិធី។ បញ្ហានៃការផ្តល់ពេលវេលា និងមធ្យោបាយឱ្យបាន
គ្រប់គ្រាន់ដល់ជនជាប់ចោទ ត្រូវតែវាយតម្លៃទៅតាមកាលៈទេសៈនៃរឿងក្តីនីមួយៗ¹²។

សារៈសំខាន់ជាក់ស្តែងនៃការវិភាគនេះគឺថា “លទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតដែលបានធ្វើឡើងនៅទូទាំង
ដំណើរការនីតិវិធី” គួរត្រូវបានបង្ហាញឱ្យដឹងនៅក្នុងលក្ខណៈមួយ ដែលធានាដល់សិទ្ធិការពារ “ជាក់
ស្តែង និងមានប្រសិទ្ធិភាព” ជាជាងគ្រាន់តែជាដំណើរការនីតិវិធីមួយ “តាមទ្រឹស្តី ឬជាការបំភ័ន្ត
ភ្នែក” ប៉ុណ្ណោះ¹³។

IV. សំណូមពរ

- 7 ដូចដែល “កាលៈទេសៈនៃករណីពិសេសនេះ” ជាពិសេស ដីកាសម្រេច SMD និងដីកាសម្រេចលើ
ការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម បញ្ជាក់ច្បាស់ហើយ កសល មានបំណង

¹² Galstyan តទល់នឹង Armenia។ ពាក្យបណ្តឹងរបស់តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបលេខ ២៦៩៨៦/០៣ “សាលក្រម” ចុះថ្ងៃទី
១៥ វិច្ឆិកា ២០០៧ កថាខណ្ឌ ៨៤ (ការលើកឡើងក្នុងសាលក្រមត្រូវបានលប់ចោល) (សេចក្តីបញ្ជាក់ត្រូវបានបន្ថែម)។

¹³ សូមមើលរឿងក្តី Artico តទល់នឹង ប្រទេសអ៊ីតាលី ពាក្យបណ្តឹងរបស់តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបលេខ ៦៦៩៤/៧៤
“សាលក្រម” ចុះថ្ងៃទី ១៣ ឧសភា ១៩៨០ កថាខណ្ឌ ៣៣ (“ជាពិសេសគឺសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារនៅក្នុងកន្លែងដែលលេច
ធ្លោ ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈសិទ្ធិទទួលបានការកាត់សេចក្តីមួយប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ដែលនាំ
ឱ្យកើតមានសិទ្ធិទាំងនេះ។

